

YENİGÜN

Abone: Yıllığı : 5 Lira
Yabancı memleketlere 8 Lira
Günü geçmiş sayılar 5 kuruş
Telefon: 1-46 — P.K. 24

HER GÜN ÖĞLEDEN SONRALARI ÇIKAR HALK GAZETESİ — TESİS TARİHİ 1928 YIL 12 SAYI 2435 ADRES : YENİGÜN ANTAKYA

Ebedî Şef Atatürkün anıt-kabri

Yalnız Atatürk'e mahsus bir yer olacak

Parti grupunda Başvekilizahat verdi ve 510 bin metre murabba arazi istimlak olduğunu söyledi

Ankara 26 (a.a.) — Cumhuriyet Halk Partisi Büyük Millet Meclisi grubu bugün öğleden sonra saat 15 te müstakim Avrupa'da birlikte ve Hilmi Dranın reisliğinde toplanmış. Celse açılır açılmaz kürsüye gelen Başvekil Doktor Refik Saydam, Ebedî Şef Atatürkün Anıt-Kabri için murabba genişliğinde arazi istimlak edildiğini daha 230 bin metre murabba arazinin istimlak edilmek üzere muamele başlandığını izah etmiş

ve bu günlerde artık âbidenin projesi mucibince beynelmil musabakaya konulacağını ve müsabakanın teknik programının hazırlanmakta bulunduğunu beyan etmiş ve anıtın yalnız Ebedî Şef Atatürk'e mahsus bir âbide mi yoksa Türk büyüklerine mahsus bir Panteonmu olması lâzım geldiğine grupça karar vermesini istemiştir. Bunun üzerine reye müraaat edilmiş ve neticede âbidenin münhasıran Ebedî Şef Atatürk'e mahsus olmasını karar altına almıştır.

Hariciye Vekilimizin bir İngiliz gazetesine beyanatı

Harbin Balkanlara ve yakın Şarkta sırayet edeceğini zannetmiyorum. Böyle bir hareket muvaffakta olamaz!

Londra — Deyli Ekspresin Ankara muhabiri (Türkiye Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu) ile bir konuşma yapmıştır.

Türkiye Hariciye Vekili muhabirin muhtelif suallerine verdiği cevaplarda Fransısların Türkiye'yi temin etmekte olduğunu, müttefiklerin yapılan siparişlerin vaktinde geldiğini, harbin Balkanlara ve yakın şarka sırayet edeceğini zannetmediğini, Balkanların taksimi teşebbüsü gibi bir hareketin muvaffak olamayacağını, böyle bir teşebbüsün harbe sebep olacağını, böyle bir vaziyet karşısında ise bütün Türk milletinin bir tek kuvvet halinde ayaklanacağını tebarüz ettirmiş ve Türkiye'nin müttefiklerle olan anlaşmasını harfi harfine tatbik

edeceğini kaydettikten sonra Türk — Sovyet müzakereleri sualine dair şunları demiştir: —Moskovadan ayrıldığım danberi Sovyetlerle siyasi mahiyette hiçbir temas ve mükerre yapılmadı.

Nafia Vekili Çivrilde

Çivril 26 A.A. — Nafia Vekili General Ali Fuad Cebesoy burada tesis edilen işli Barajını tedkik etmek üzere buraya gelmiş ve tedkikatını yaptıktan sonra Nazilliye hareket etmiştir.

Ipek kozası tohumu

Bursa 29 A.A. — Bursa'ya sa koza mustahsilleri kooperatifleri bugün toplanmış ve ipek kozasının her kutusunu 120 den 85 kuruşa indirmiştir. Koza mustahsilleri bundan çok memnun olmuşlardır. Ipek tohumu kooperatif ortaklarına daha ucuza verilecektir.

Izmir fuarına İştirak için hazırlıklar

10 uncu beynelmil İzmir fuarına iştirak için şehrimizde başlayan hazırlıklar hızla ilerlemektedir. Bilhassa dokumacı esnafı Hatayın hiçbir yerde bulunmayan nefis dokumalarını bir milyon müşterinin uğradığı fuarda yurda ve bütün dünyaya tanıtmak için takdire değer bir gayretle çalışmaktadırlar. Diğer taraftan mobilyeciler birliği de güzel tabiat eserlerini bu sene daha iyi ve muntazam bir şekilde teşhir için şimdiden hazırlıklara başlamışlardır.

Evelcede haber verdiği gibi, bu sene fuardaki Hatay pavyonunun fevkalâde zengin ve muntazam olması için Sayın Valimiz, lâzım gelen teşebbüslerde bulunmuş ve bu teşebbüsler müspet bir şekilde neticelenmiştir.

Diğer sanat erbabının da bu mühim fırsattan istifade ederek hem mamullatlarına iyi mahreç bulmak, hem Hatayı dünyaya tanıtmak ve hem de menfaatlerini temin etmek için dokumacı ve mobilyeciler gibi faaliyete geçmelerini bekliyoruz.

Raşit Rıza trupunda

En kıymetli sanatkarlar var

Dünkü sayımızda Hataya geleceklerini müjdelediğimiz Raşit Rıza Trupunun 2 veya 3 nisanda şehrimize gelmesi mukarrerdir.

En kıymetli sanatkarların dahil olduğu trupta şunlar vardır:

Sadi Tek eşi Suad, Malâhat, Halide, Handan, Nermin, Vedad, Daver, Mehmed Ali Şükrü, Ali Rıza, Kaya.

Trup bu turnesinde mevsimin en güzel piyeslerini temsil edecektir. Bu piyesler arasında bilhassa şunlar vardır:

Saçlarından utan Karmakarışık Kuyruklu yıldız Alev Bir facianın sırrı Kayıp aramıyor Çamurda zanbak

Haber aldığımız göre trup Hatayda, en çok rağbet gören piyeslerden "Saçlarından utan," "Karmakarışık," "Kuyruklu yıldız," ı temsil edecektir.

Fransız matbuatına göre Almanya bütün gayretine rağmen Türkiyenin imzasını geri alıramamıştır

Macaristan Alman vesayetine düşmekten korkuyor, Sovyet Rusya hareket serbestisini muhafazaya taraftardır — İtalya menfaatini bitaraflıkta görmektedir ve Romanya tehlikeyi anlamış bulunmaktadır

Paris 26 A.A. — Bu günkü Fransız Gazeteleri beynelmil diplomatik vaziyeti tedkik etmekte ve bu vaziyetten hâlâ olarak şu neticeyi çıkarmaktadırlar:

"Beynelmil vaziyet, belki Hitlerin arzusu gibi çabuk istihale ediyor, fakat bu istihale Hitlerin istediğinin aksinedir.

Macaristan, Alman vesayetine düşmekten korkmaktadır. Sovyetler Birliği Almanlarla yaptığı anlaşmaya ve Finlandiya harbini az çok kendi arzusu dahilinde halletmesine rağmen hareket serbestisini muhafaza etmek istiyor.

İtalyaya gelince, İtalyanın menfaati bitaraflığı muhafaza etmektedir. Bu vaziyet kendisinin galipler safında kalmasını temin eder.

Almanya, bütün gayretine rağmen; Türkiyenin imzasını geri aldirmağa muvaffak olamamış ve Türkiye Harici siyasetini açık, sarih ve samimi bir şekilde ilân etmiştir.

Romanya, Alman tehlikesini müdriktir. Diğer taraftan korkunç sovyet komşusuna da itimatı kalmamıştır. Kral Karolun son beyanatu bunun parlak bir delilidir.

İtalya Macaristana teminat veriyor mu?

Roma 26 A.A. — Kont Teleki İtalyan Devlet adamı ile temasına devam etmektedir. İyi haber alan mehabile göre, İtalya, Macaristana teminat vermekte, fakat bu teminatı ancak harp sonuna bırakmaktadır.

EN SON DAKİKA

Fransız Başvekili bir nutuk söyledi Pol Reno diyor ki:

Yaşadığımız an katî bir andır. Tehlike bertaraf edilmiştir. Kuvvetli bir habere başlayacağız

Paris 27 A.A. — Fransız Başvekili Reno dün akşam radyoda Fransız milletine hitaben bir nutuk söylemiş ve ezcümle demiştir ki:

"Bugün hükümetimi Fransız milletine takdim ediyorum. Bütün partilere ittifak teklifinde bulundum. Harp esnasında Fransada mütemadiyen düşen bir hükümet manzarasının önüne geçeceğiz. Tehlike bertaraf edilmiştir. Yaşadığımız an katî bir andır.

Vaziyet sarıhtir. Amanya, Reni, Avusturyayı, Çekoslovakıyı ve Polonyayı işgal etmiş ve nihayet Finlandiya hâilesile karşılaşmış bulunuyoruz. Bu hareketlere daha fazla müsaade edersek hürriyet bitecek ve Fransaya yiyecektir. Askeri şeflere itimat ederek kuvvetli bir habere başlayacağız. Bu milli garyete engel olmak isteyenler çığnenecektir.

Başımızı dik tutarak büyük imtihana girelim.. SOVYETLERİN PARİS ELÇİSİ VAZİFESİNDEN AZLEDİLDİ

Paris 27 (a a) — Sovyetlerin Paris büyük elçisi Soric vazifesinden azledilmiş ve bu azil keyfiyeti Tas Ajansı'nın bir tavisibi ile ilân edilmiştir.

Yeni Fransız kabinesi

Başvekil Daladye; hükümeti için 550 parlamento azasından 230 muvafık rey aldı 303 aza istinkâf etti, bir mebus ta itimatlılık beyan etti.

Fransız Başvekili bu manzara karşısında istifasını Cümhurraisine verdi. Yeni kabineyi eski maliye nazırı Pol Reyno kurdu. Daladye de bu kabinede harbiye nazırıdır.

Fransada vukua gelen kabine buhranı harbin millî heyecanı daha çok ifade etmesi hesabına ortaya çıkmıştır. Kütlelere mal olan harp hedeflerini daha enerjik şartlar içinde yürütmek gayesidir ki Fransada demokrasinin yeniden tezahürlerine vesile vermiştir.

Fransada kabine buhranının mahiyetini anlamak için bugün elimiz'e daha çok hakikate yakın ölçüler vardır. Bu ölçülerin en mühimi dünkü Daladye kabinesi ile bugünkü Pol Reyno kabinesinin terkihi arasındaki farktır. Daladye kabinesi radikal kabinesi idi. Halbuki yapılmakta olan iş tamamen millî idi. Bir partinin büyük harp mesuliyetini sadece sırtına yüklenmesine bir çok sebeplerden dolayı imkân yoktu. Bir defa radikallerin kendi partilerinin istikbali bakımından bütün mesuliyetleri üzerine almaları tehlikeli bir şey olurdu. Büyük millî tedbirlerin alınması zarurî görül­düğü zamanlarda mesuliyeti bütün millet zümrelerine taksim etmek mutlak usullerendir.

Radikal Daladye hükümeti yerine mufrit sağ ve mufrit sol "esasen komünitler meclisten tasfiye edilmiş olduklarından dolayı kalmamıştır." Hariç olmak üzere bir koalisyona kabinesi kurulmuştur. Daladye bundan evvel söylediği bir nutukta cephe hizmetleri gibi cephe gerisi hizmetlerde de millî müsavata riayet edileceğini söylemişti. Bu nutkun ifade ettiği mananın bariz vasfı devletin siyasi mesuliyetini müsavî bir surette taksim idi. Daladyenin bu nutkundanberi bir koalisyona kabinesi kurulmasının arzu edildiği ihvas olunmuştu.

Bu Koalisyona yapmak vazifesi zekâ ve dirayeti ile muhalifleri arasında bile tek dir hissile karşılanan, büyük finans ve siyasi muhitlerinin itimatını haiz bulunan Pol Reynoya düşmüştür.

Pol Reyno parlamentoda partisiz fakat sağ cenah fikirlerini temsil eden bir zattır.

Daladyenin yerine koalisyona kabinesine şef olarak seçilmesi Daladyenin sosyalistlerle anlaşamayacak bir hale gelmesinden, diğer taraftan da daha harp başlanandan Fransada tabrika baş

23 Temmuz Spor klübü resmen teşekkül etti

Halkevi tarafından teşkil edildiğini haber verdiğimiz "23 Temmuz spor klübü," nizamnamesini hazırlıyarak beyannamesiyle birlikte hükümete vermiş ve kanunî merasim ikmal editerek klüp resmen faaliyete geçmiştir.

Halkevi binasında kurulan yeni kulübe büyük bir rağbet vardır ve azası her gün artmaktadır. Bu teşekkül şehrimizde sporu daha çok inkişaf ettirecek ve ileri götürecektir.

Şüphe yoktur ki, sporun tek klüple inkişafına imkân yoktur. Binaenaleyh teşekkül eden yeni klübün şehrimizin en eski müessesesi olan Gençsporla tam bir spor centilmenliğile ve ele vererek Hatayda sporu ileri götürmeğe çalışacağına şüphe etmiyoruz.

Resim sergisi

Halkevinde açılmasına karar verilen resim sergisinin hazırlıklarına devam edilmektedir. Evvelce haber verdiğimiz, resim sergisine iştirâk etmek isteyenler, vakit geçirmeden ellerindeki fotograf resimleri Halkevi müze ve sergi koluna kaydet­tirerek mukabilinde makbuz almaları lâzımdır.

Parti müfettişimiz Tankut Silifkede bir konferans verdi

Mersin — Birkaç gün denberi Silifkede tetkikatta bulunan Parti Müfettişi Hasan Reşid Tankut tetkikatını ikmal etmiş ve Halkevinde çok değerli bir konferans vermiştir. Derin bir alâka ile dinlenen bu konferansın sonra Profesör Tankut şehrimize dönmüştür.

landığı sansür işinin çok demokratik bir ahlâk havası içinde inkişaf eden Fransız matbuatında ve efkârında nuniyesinde kötü akisler husule getilmesidir.

Şu saydığımız sebepler bir harp esnasında bir kabineyi ekalliyette bırakmak için ileri sürülen sebepler olamazdı. Nitekim Daladye kabinesini düşüren sebepler bizzat Fransız mahfillerine şöyle izah olunmaktadır.

"Millet Meclisi daha şiddetli tedbirler almak arzusu ileri sürmüştür." Diğer taraftan da "Harbin neticesi hakkında izhar olunan sabırsızlık buhrana sebep olmuştur."

Filhakika Finlerin sulh yapmaları Avrupanın siyasi mahfillerinde büyük bir tesir husule getirmiştir. İngilterede ay ni mahiyette telâş ve heyecan eserleri görülmüştür.

Fakat İngiliz Başvekili ge-

İngilterede Alman casusları yakalandı

Londra 26 (a.a.) — Alman işgali altında bulunan Çekoslovakyanın Sovyet mıntakasından sahta Çek pasaportlarıyla gelen birçok Alman yakalanmıştır. Yakalanan bu Almanlar, İngilterede casusluk yapmak için müstear isimle ve sahta Çek pasaportlarıyla gelmişlerdi. Bunlar mahkemeye verilmiş ve İngiltere de Çek pasaportile oturan bütün Çekler kontrol altına alınmıştır.

Alman — Romen ticaret mübadelesi ağırlaştı

Bükreş 26 A. A. — Almanya ile Romanya arasında ki ticaret mübadelesi geçen aylara nisbetle çok ağırlaştı. Bunun sebebi, Romanyanın Fransa, İngiltere ve İtalya ile yaptığı yeni taahhütlerdir.

İngiliz ordusunun kuvveti

Roma 26 A. A. — "Popolo di Roma" gazetesi, İngiliz ordusunun gerek adet ve gerek vasıf itibarile çok yüksek bir kabiliyette olduğunu yazmaktadır.

Rozvelt bir nutuk söyleyecek

Vaşington 26 A. A. — "Vels" Avrupadan avdet eder etmez, sulh teklifi dedikodularının önüne geçmek için Rozvelt bir nutuk söyleyecektir. "Vels" 28 martta Nevyorkta beklenmektedir. Velsin bir sulh plânını hamil olduğu burada ısrarla tezip ediliyor.

Fin ordusunun zayıflığı

Helsinki 26 (a.a.) — Tutulan istatistiklere göre, son Fin — Rus harbinde Finlandiya ordusunun ölü olarak verdiği zayıflık, nefer ve subay olmak üzere 58 bin kişiyi bulmuştur.

len fırtınayı önlemiştir. Yeni Fransız kabinesi ne yapacaktır? Arzu, heyecan, faaliyet güzel şeydir. Fakat bunların fevkinde harbin ve tarihi şartların zaruretleri vardır. Bu zaruretler ortasında ideallere varmak mümkün olabilir mi?

Harp zarurî bir vakia halini aldıktan sonra onun seyri ancak askerî mantıkla mütelea etmek iktiza eder.

Şüphesizki, Finlandiya hadiselerini de bu zaviyeden tetkik etmek iktiza eder.

Heyecanları ile konuşan vatandaşların yahut politik sebeplerle harbi bir siyaset vasıtası haline koymak isteyen politikacıların sözleri ne kadar cazip ne kadar cana yakın gözükse de askerî zaruretler ancak kendi icaplarına göre istikamet tebdil edebilir.

O halde bu tebeddüllerden büyük sürprizler bekle-

Bulgaristanda seferberlik kanunu

Kanun çok ağır hükümleri ihtiva ediyor

Sofya 26 (a.a.) — Bulgaristanda sivil seferberlik ihdas eden kanun projesi Bulgar meclisine verilmiştir. Bu kanuna göre, askere gidenlerin arazisi diğerleri tarafından işletilecek ve asker ailelerine mecburî yardım usulü tatbik olunacaktır.

Müesseselerin kazancı bu kanunla tehdit olunmaktadır. Kanunî kârın üst tarafı hükümete terk edilecek ve kazançlarını saktıyanlar ağır cezalara çarpılacaklardır. 500 bin Levayı geçen kazanç kaçakçılığının cezası idamdır.

Amerikadan son sistem tayyareler geliyor

Vaşington 26 A. A. — Amerika Cümhurreisi Rozvelt, müttefiklere en son sistem tayyarelerin satılmasına müsaade eylemiştir. Bundan evvel Amerikanın ihtiyacı nazarı dikkate alınarak bunların satılmasına müsaade edilmemekte idi. Amerikan gazeteleri bu karardan bahsederken şu mütaleayı ileri sürüyorlar :

"Verilen karar yüzde yüz dost bir harekettir. İnşaatımız yalnız ihtiyaçlarımızı karşılamaktan çok fazladır. Mütteliklerin bir milyar Dolarlık siparişi Amerikada tayyare sanayiinin fevkalâde inkişafına sebep olmuştur.

İtalyada altın madeni bulundu

Roma — Piemonte de Novara eyaletinin bir ovasında geniş bir altın madeni mıntakası bulunmuştur. Maden derhal işletilmeye başlanmıştır. Çıkan altının bir külçesi madeni işleten firmanın erkânı tarafından, Venedik sarayında Musoliniye takdim edilmiştir.

Rus kıtaatı çekiliyor

Helsinki 26 A. A. — Sulh muahedesi mucibince Petsamodaki Sovyet kıtaatı geri çekilmeye ve bu mıntakayı Finlandiyaya teslimine başlamıştır. Buradan çekilen Sovyet askerleri vapurlarla Şarka gönderilmektedir.

Neşriyat Müdürü:
Selin ÇELENK
C.H.P. Matbaasında basılmıştır

mek doğru olmaz. Ancak harbin daha iyi sevk ve idaresi için bazı tedbirler alınır, bazı noksanlıklar tamamlanır. Fakat bu hareketin devlet politikası bakımından cezârî neticeler vereceğini sanmak hayale kapılmak olur.

Sadri ERTEM

Garp cephesinde

Faaliyet arttı

Paris 26 A. A. — yirmidört saattanberi garp cephesinde faaliyet artmaktadır. Bilhassa havada her taraf büyük gayret sarf edilmektedir. Karada 40 kilometrelik bir cephe üzerinde bir topçu ateşi teati edilmiştir ve bu ateşe tayyareler iştirâk eylemişlerdir. Almanların tekrar propaganda şebhüsü menedilmiş, Fransız postasına yapmış hücum püskürtülmüştür.

Firari Alman askerleri

Amsterdam 26 A. A. — İki Alman askeri Holand hududuna iltica eylemiştir. Bunlar, harbin kaçınacağına dair Almanların bir ümidi olmadığını söylemektedirler. İki gün bir Alman tayyareci Batıvuşu da Holanda topraklarına iltica etmişti.

Lüksemburg üzerinde uçan tayyareler

Paris 26 A. A. — öğleye doğru, hüviyetleri hul' 20 tayyare Lüksemburg üzerinde yükseklerden uçuşmuş ve hava dafı topraklara ateş açmıştır.

İngilterede hayatta pahalılığı

Londra — Ticaret tarafından neşredilen istiklere göre harbin beri İngiltere de hayat de 31 pahalılaşmıştır. halılık gıda maddelerinde yüzde 40 ve diğer yüzde 26 dır.

Bir haftada hiçbir batmadı

Londra 26 A. A. — İngiliz bahriye nezareti, bir hafta içinde bir tek vapurunun batırılmadığını ve harp başladığındanberi ilk haftanın bu vapur ilân etmektedir. Bu vapur man mayınlarına karşı tedbirlerin tesiridir.

Bir daktilo isteniyor

Vilâyet makamından Vilâyet mektupçuluğuna mi için (15) lira aslı ve daktiloluk vazifesinin için bir kâtip 'ahmed' Yazı makinesini çok zaman ve kanunî evsafı taliplerin martın 29 cuma hünü saat 15 hanları icra edilecek vesaikile Vilâyet luğuna müracaatları nur.

— Göklerimiz, İ Cumhuriyet neslini alıyor. Gençler! Türkiye Kurumunu (Cumhuriyet) na girme şansı bir kerre gözden geçirmeyi ihmal etmeyiniz.